

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság**

ítélete

Az ügy száma: Kfv.I. 35.002/2025/5.

A tanács tagjai: Dr. Hajnal Péter a tanács elnöke;

Dr. Figula Ildikó előadó bíró;

Dr. Heinemann Csilla bíró;

Dr. Banu Zsoltné dr. Szabó Judit bíró;

Dr. Tóth Kincső bíró

A felperes: Felperes1

(Cím2)

A felperes képviselője: név egyéni ügyvéd

Cím4

Az alperes: Alperes1

Cím1

Az alperes képviselője: név1 Ügyvédi Iroda (ügyintéző: név1)

Cím3

A jogvita tárgya: átmeneti nemzeti anyatehéntartás támogatás tárgyában hozott határozat jogszerűsége vizsgálata

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: felperes

Az elsőfokú bíróság határozatának száma: Szegedi Törvényszék 1.K.700.594/2024/10. számú ítélete

Rendelkező rész

A Kúria a Szegedi Törvényszék 1.K.700.594/2024/10. számú ítéletét megváltoztatja, az alperes EUJF/627-2/2024. iktatószámú határozatát – az elsőfokú határozatra is kiterjedően – megsemmisíti, és az elsőfokú hatóságot új eljárás lefolytatására kötelezi.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 260.000, (kettőszázhatvanezer) Ft együttes elsőfokú és felülvizsgálati perköltséget.

A kereseti és felülvizsgálati illeték az Állam terhén marad.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] A felperes 2022. május 10-én termeléshez kötött anyatehéntartás támogatás iránti kérelmet nyújtott be a Magyar Államkincstárhoz, (továbbiakban: elsőfokú hatóság) 39 egyed vonatkozásában, a 2022. május 10. és 2022. november 11. közötti birtokon tartási időre tekintettel.

[2] Az alperes adminisztratív ellenőrzést végzett a kifizetést megelőzően, egyrészt a Nemzeti Élelmiszerlánc Biztonsági Hivatal (továbbiakban: NÉBIH) által vezetett Egységes Nyilvántartási és Azonosítási Rendszer (továbbiakban: ENAR), másrészt a Tenyésztési Információs Rendszer (továbbiakban: TIR), valamint a Termékenyítési Rendszer (továbbiakban: TER) adatai alapján, és megállapította, hogy 39 anyatehén egyed esetében a 2022. december 09. és 2022. december 31. közötti időszakra a szaporítási események bejelentése csak a tárgyév végét követően 2023. január 21-én történt meg, amely a termeléshez kötött közvetlen támogatások igénybevételének szabályairól szóló 9/2015 (III.13.) FM. rendelet (a továbbiakban: Jogcímrendelet) 9. § (6a) bekezdésében meghatározott határidőn túl, késedelmesen történt meg.

[3] Ilyen tényállás mellett az elsőfokú hatóság 330/4301/1898/2/2022 iktatószámú határozatával a felperes támogatás kifizetése iránti kérelmét elutasította, megállapítva, hogy 2022. támogatási évben a lefolytatott ellenőrzést követően 1 egyed tekintetében a felperes megfelel, míg 38 egyed tekintetében nem felel meg a támogatási feltételeknek.

[4] A határozat indokolása hivatkozott az 1306/2013/EU Európai Parlamenti és Tanácsi rendeletnek az integrált igazgatási és ellenőrzési rendszer, a kifizetések elutasítására és visszavonására vonatkozó feltételek, valamint a közvetlen kifizetésekre, a vidékfejlesztési támogatásokra, és a kölcsönös megfeleltetésre alkalmazandó közigazgatási szankciók tekintetében történő kiegészítéséről szóló, a Bizottság 2014. március 11-i 640/2014/EU felhatalmazáson alapuló rendelete (továbbiakban: 640/2014. Rendelet) 30. cikk (4) bekezdés e) pontjára, mely szerint amennyiben a feltárt meg nem felelés az állatokkal kapcsolatos események számítógépes adatbázisba történő késedelmes bejelentéséhez kapcsolódik, az érintett állatot meghatározottnak kell tekinteni, ha a bejelentésre a birtokon tartási időszak kezdete, vagy a 639/2018/EU felhatalmazáson alapuló bizottsági Rendelet 53. cikk (4) bekezdésével összhangban meghatározott referencia időpont előtt került sor.

Rögzítette, hogy a referencia időpont a termeléshez kötött anyatehéntartás támogatás esetében a birtokon tartás megkezdésének első napja. Csak akkor lehet közigazgatási szankciók alkalmazása nélkül támogatásra jogosultnak tekinteni az egyedeket, amennyiben az állatokkal kapcsolatos esemény késedelmes bejelentése a birtokon tartási időszak kezdete, vagy egy adott referencia időpont előtt történt.

[5] Az elsőfokú határozattal szemben előterjesztett fellebbezésében a felperes állította, hogy a támogatási kérelem előírásainak és a hatályos jogszabályi előírásoknak mindenben megfelelt, a hatóság következtetéseit tévesen vonta le, a szankciót hibás tényállásra alapozva állapította meg.

Hangsúlyozta, hogy az eljáró hatóság figyelmen kívül hagyta azt az állattenyésztési szakmai ténytet, hogy a 9 hónapos vemhességi idő miatt a birtokon tartási idő alatt történt termékenyítésekből csak a következő időszakban születnek borjak.

A felperes fellebbezésében hivatkozott arra, hogy a 640/2014. Rendelet 30. § (4) bekezdés c) pontjában szereplő tényállás csak akkor teszi lehetővé a szankció kiszabását a nyilvántartásban szereplő meg nem felelés esetén, ha a meg nem felelés bármely 24 hónapon belül folytatott legalább két ellenőrzés során megállapítható volt, ami jelen esetben nem áll fenn.

[6] Az alperes a EUJF/627-2/2024. számú másodfokú határozatával az elsőfokú határozatot helybenhagyta.

A másodfokú határozat indokolása megerősítette a tényállást, mely szerint a TER adataiból az volt megállapítható, hogy a 2022. december 09. és 2023. január 12-e közötti szabad párosztási események bejelentésére csak 2023. január 21-én került sor, ebből következően a Jogcímrendelet 9. § (6a) bekezdésében megjelölt, a szaporítási események december 31-i bejelentését előíró szabály nem teljesült, a bejelentés elkésett.

[7] A másodfokú határozat indokolása kiemelte, hogy miután a felperes 2022.évi kérelme a jelöléssel vagy a nyilvántartással kapcsolatos hibában szenved, ezért esetében a 640/2014 30. cikk (4) bekezdés d.) pontjára lehet hivatkozni. Felhívta a figyelmet arra, hogy a hatályos uniós és nemzeti szabályok nem teszik lehetővé méltányosság gyakorlását.

Az indokolás kitért arra is, hogy az elsőfokú hatóság 2022. december 12-én a felperest levélben tájékoztatta a Jogcímrendelet 11. § (1) bekezdés d) pontja, valamint (1c) bekezdése szerinti bejelentési kötelezettségek teljesítésére.

A kereseti kérelem és védírat

[8] A felperes keresetében az alperes határozatának elsőfokú határozatra is kiterjedő megsemmisítését és az elsőfokú hatóság új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára kötelezését kérte. Álláspontja szerint maradéktalanul megfelelt a Jogcímrendelet anyatehéntartás támogatási jogosultság feltételeinek, mert a TER-be tárgyév december 31-én a releváns szaporítási események szerepeltek.

[9] A felperes előadta, hogy 2022. december 08-án bejelentett adatai a tárgyév végéig, 2022. december 31-ig változatlanul fennáltak, egészen 2022. január 08-ig, amikor elhullás történt. 2022. január 12-én újabb változás történt, mert 10 egyed kikerült a tenyészetből és a felperes fiának a tenyészetébe került. Ezen események miatt a tenyészbikákhoz tartozó háremben 2023. január 08-án és 2023. január 12-én következett be változás, amely a felperes érvelése szerint azt jelentette, hogy ettől az időponttól kezdve volt köteles a szaporítási események bejelentésére. A szaporítási esemény kezdő időpontja azonban nem a hárem létszámának csökkenésének az időpontja, hanem a legutóbbi, 2022. december 09-i bejelentés dátuma, ugyanis a háremben maradó egyedek vonatkozásában 2022. december 09-ét

követően is sor kerülhetett megtermékenyítésre. Mivel azonban a szabályozás miatt nem a tehenekhez és üszökhöz, hanem a bikához kapcsolódik a bejelentési kötelezettség, ezért álláspontja szerint a háremszerű tartás esetében az egyedek vonatkozásában akkor következik be változás, amikor azok vagy bekerülnek az adott hárembe, vagy kikerülnek a háremből. Ez azonban nem változtat azon a tényen, hogy a bika szaporítási eseménye folyamatos, azaz a változás bejelentésétől függetlenül a szaporítási esemény kezdő dátuma a legutóbbi bejelentés időpontja. Érvelése szerint mindebből az következik, hogy amennyiben 2022. december 31-én a TER-be bejelentést tett volna, akkor annak tartalma egyező lett volna a 2022. december 09-én rögzített adatokkal, ugyanis a háremben változás e két időpont között nem történt.

Álláspontja szerint tehát a szaporítási eseményeket határidőben és a jogszabályoknak megfelelően jelentette be, a bejelentése pedig megfelelt a 2022. év végi állapotnak.

[10] A felperes érvelése szerint a 2022. december 08-i bejelentés feleltethető meg a 2022. évi szaporítási esemény bejelentés teljesítésének, míg a 2023. év eleji bejelentés már 2023-ra vonatkoztatható, és annak kezdő dátuma csak azért 2022. december 09-e, mert folyamatos dátumozást akart feltüntetni kérelmében, ugyanis, ha nem így történt volna, akkor hibát jelzett volna a rendszer.

[11] Az alperes védiratában a felperes keresetének elutasítását kérte, fenntartva a felülvizsgálni kért határozatokban foglalt indokokat.

[12] Hangsúlyozta, hogy a megelőző eljárás során megállapításra került, hogy a szaporítási eseményeknek 2023. január 21. napján tett bejelentése késedelmesen, a Jogcímrendelet 9. § (6a) bekezdése szerinti határidőn, azaz tárgyév december 31. napján túl történt, ebből következően az egyedek elutasítása indokolt volt.

[13] Felhívta a figyelmet arra, hogy a felperes az egységes kérelemhez kapcsolódó nyilatkozatban maga jelentette ki, hogy az egységes nyilvántartási és azonosítási rendszerről szóló 99/2002 (XI.05) FVM rendeletben (továbbiakban: ENAR) meghatározott előírásokat betartja, valamint a nyilvántartási és adatszolgáltatási kötelezettségének eleget tesz, továbbá nyilatkozott arról, hogy tudomásul veszi, hogy kizárólag azon szaporítási események tekinthetők a támogatás szempontjából elfogadhatónak, melyek a TER-be tárgyév december 31-ig hibátlanul bejelentésre kerülnek az arra rendszeresített nyomtatványon.

[14] A védirat szerint a felperes által hivatkozott, 2022. december 08-i bejelentésnek relevanciája nincs, ugyanis 2022. december 09. és 2023. január 21. napja között is sor került szaporítási eseményekre, mely bejelentését a felperes elmulasztotta tárgyév december 31-ig.

A Szegedi Törvényszék ítélete

[15] Az elsőfokú bíróság a felperes kereseti kérelmét alaptalannak találta, ezért azt a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (továbbiakban: Kp.) 88. § (1) bekezdés a) pontja alkalmazásával elutasította.

Az ítélet indokolása elsőként rögzítette, hogy a bíróságnak abban a jogkérdésben kellett döntenie, hogy 2022. december 09. és 2022. december 31. közötti időszakban a háremszerű pároztatás bejelentésére meddig kerülhetett sor jogszerűen, s a bejelentés mikortól minősül elkésztettnak, illetve lehetséges-e a jogszabályokra tekintettel, hogy a 2022. december 09. és 2022. december 31. közé eső szaporítási esemény bejelentésére 2023. január 21-én kerüljön sor.

[16] A bíróság értelmezése szerint a Jogcímrendelet 2021. március 26-tól hatályos 9. § (6a) bekezdését csak úgy lehet értelmezni, hogy tárgyévre vonatkozó támogatási kérelmet a tárgyév végével, azaz december 31.napján kell lezárni, és nincs lehetőség az évek között átnyúló szaporítási események bejelentésére.

[17] A bíróság álláspontja szerint a felperes a 2022. december 09. és 2022. december 31. közötti időintervallumban bekövetkezett pároztatásokat elkésztetten jelentette be 2023. január 21-én, azt 2022. december 31-t követően bejelenteni már nem lehet.

[18] A bíróság álláspontja szerint a Kúria Kfv.35.597/2021/8. számú ítélete állást foglalt abban a kérdésben, hogy a szaporítási bejelentéseket és azok regisztrációját érintő hiba releváns a támogatás jogosultsági feltételeinek ellenőrzése szempontjából, ebből következően a 640/2014. Rendelet 30. cikk (4) bekezdés c) pontja szerinti szabályok figyelembe nem vehetőek, mert nincs relevanciája annak, hogy vajon 24 hónapon belül kétszeri ténymegállapítás történt-e, vagy sem.

[19] Az ítélet indokolása hangsúlyozta, hogy mivel a felperes keresete kizárólag a döntés jogalapját vitatta, és a szankció arányosságát nem, ez utóbbi kérdéssel ezért a bíróság nem foglalkozott.

A felülvizsgálati kérelem és felülvizsgálati ellenkérelem

[20] A jogerős ítélettel szemben a felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben a jogerős ítélet megváltoztatását kérte, az alperes határozatának – az elsőfokú határozatra is kiterjedő hatályú – megsemmisítésével és az elsőfokú közigazgatási szerv új eljárás lefolytatására kötelezésével. Másodlagosan az ítélet hatályon kívül helyezését kérte az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasítása mellett.

[21] A felülvizsgálati kérelem szerint az ítélet sérti a Jogcímrendelet 9. § (6a) bekezdését, és az Ákr. 62. § tényállás tisztázására vonatkozó szabályát.

A felperes állította, hogy eleget tett a Jogcímrendelet 9. § (6a) bekezdése szerinti bejelentési kötelezettségének, ugyanis a tárgyévi pároztatásokat 2022. december 08-án jelentette be. Hangsúlyozta, hogy amíg a bika alatt változás nincs, addig az időszakig a pároztatás bejelentése érvényes. Kiemelte, hogy a szaporítási esemény bejelentésére rendszeresített nyomtatvány nem teszi lehetővé, hogy a jövőbeni esetlegesen megtörténő pároztatásokat is bejelentsék a gazdák, ezért december 08-án még nem tudta bejelenteni a december 31-i szaporítási eseményeket. Utalt arra is, hogy azért jelölte meg a 2023. január 21. napján benyújtott, szaporítási esemény bejelentési lapon a korábbi bejelentés dátumát kezdő időpontnak, mert a szabad pároztatás lényege pontosan az, hogy folyamatosan a bika alatt vannak a nő ivarú egyedek, ezért a pároztatás folyamatos lehet. Kiemelte, hogy lehetséges, hogy a bejelentés napja (2022. december 09.) és a jogszabályban rögzített 2022. december 31. napja között volt pázás, de lehet az is, hogy nem. Ez ugyanis nem mesterséges megtermékenyítés volt, ebből következően az is lehetséges volt, hogy minden egyes nap történt pároztatás. Azt pedig nem írhatja elő jogszabály, hogy a szabad és háremszerű tartásnál minden nap be kell jelenteni a pároztatás tényét.

[22] Felülvizsgálati kérelmében utalt arra, hogy a Szegedi Törvényszék egy hasonló tárgyú ügyben éppen a felülvizsgálni kért ítélettel ellentétes jogértelmezést fogadott el.

[23] Hangsúlyozta, hogy a szaporítási esemény bejelentő lap hibája, hogy 2023. évi bejelentés kezdő időpontjaként előző évi időpontot is befogad, nem jelezvén azt hibának. Amennyiben ugyanis 2023. januári bejelentéskor nem jelezte volna 2022. december 09-től a szaporítási eseményeket, akkor elfogadták volna a 2022. december 08-i szaporítási esemény bejelentését a Jogcímrendelet 9. § (6a) bekezdése szerinti időpontban teljesítettként.

[24] A felülvizsgálati kérelem kitért arra is, hogy a Szegedi Törvényszék által hivatkozott, a Kúria Kfv.35.597/2021/8. számú határozata a 640/2014. Rendelet 30. cikk (4) bekezdés c) pontjában foglalt 24 hónapos szabály alkalmazhatóságát mondta ki. A felülvizsgálati kérelem szerint egyébként a tájékoztatás, amely a felülvizsgálni kért ítéletben is említést kapott, nem volt egyértelmű, ugyanis a 2023-as – és nem 2022-es – évben volt lehetőség arra, hogy a szaporítási eseményeket előre bejelentsék. Ebből is következően a felperes évelése szerint a szabad pároztatásnál a felperes a december 31. előtti bejelentéssel is eleget tett bejelentési kötelezettségének, és a felperest csak akkor terhelte volna újabb bejelentési kötelezettség december 08-a után, ha módosulás lett volna a bika alatt, de ilyen nem volt.

[25] A felülvizsgálati kérelem ismertette, hogy a 2022. évi támogatások során felmerült problémák miatt a NÉBIH 2023-ra javította a TER bejelentés hibáit, és lehetőséget biztosított a pároztatás előre történő bejelentésének.

[26] A felülvizsgálati kérelem szerint az elsőfokú bíróság azért is tévedett, mert nem vizsgálta, hogy egyáltalán történt-e szaporítási esemény a felperes állományában 2022. december 09. és 31. között, ugyanis a Jogcímrendelet csak a szaporítási esemény bejelentését várja el a gazdától.

[27] A felülvizsgálati kérelem szerint az alperesnek nem is volt lehetősége a felperes 2023. januárjában tett bejelentését a támogatás szempontjából értékelni, ugyanis az már a támogatással érintett évet követő bejelentés volt, ebből következően kizárólag a 2022. december 08-i bejelentés vizsgálható, ez pedig megalapozza a felperes bejelentési kötelezettsége teljesítését és ezzel a támogatás kifizetésére való jogosultságát.

[28] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében az ítélet hatályában való fenntartására tett indítványt, állítva, hogy az ítélet tényszerű és jogszerű megállapításokat tartalmazott.

[29] Felülvizsgálati ellenkérelmében felhívta a figyelmet a Debreceni Törvényszék és a Szegedi Törvényszék más ügyekben hasonló tényállás mellett hozott azonos döntéseire.

[30] Az alperes szerint a bíróság helyesen értelmezte a Jogcímrendelet 9. § (6a) bekezdését, és kiemelte, hogy a támogatási törvény 47. § (3) bekezdése és a Jogcímrendelet 9. § (6a) bekezdése az adminisztratív ellenőrzés során kifejezetten feljogosítja a hatóságot a szabad és háremszerű pároztatások határidőben történt bejelentésének és a szabályszerű apaállat használatnak az ellenőrzésére és a bejelentés elmulasztása esetén a támogatás megvonására.

[31] A felperes azon hivatkozására, hogy nem lehet az a jogalkotói szándék, hogy minden nap be kell jelenteni a szaporítási eseményeket, az alperes előadta, hogy a háremszerű és szabad pároztatást bejelentő lap (3304-es számú) 2022. december 04-től december 31-ig előremenően volt benyújtható a TER-be. Az a körülmény, hogy a határidőre vonatkozó szabályokat a felperes a korábbi gyakorlatot követve figyelmen kívül hagyta, nem mentesíti a felelősség alól.

Az alperes szerint a felperesnek úgy kellett volna bejelentenie a 2022-ben történő szaporítási eseményeket, hogy függetlenül a szaporítás folyamatosságától, és másik évre történő áthúzódásától, azt meg kellett volna szakítani december 31-én, ekkor bejelenteni, - függetlenül attól, hogy minden adat a december 09. napján bejelentett szaporítási eseményekkel azonos lett volna, - majd ezen szaporítási eseményt ismételtén bejelenti 2023. január 01-el.

[32] Az alperes utalt az Európai Unió Bírósága C-538/22. számú, 2024. július 04-én hozott ítéletére is, amelyből kiemelte, hogy a tagállamoknak lehetőségük van jogi aktusok elfogadására, többek között a termeléstől függő támogatás nyújtására vonatkozó feltételek esetében is. Az Európai Unió Bizottsága a 639/2014/EU Rendelete 53. cikk (1) bekezdése ennek megfelelően előírja, hogy a tagállamok a termeléstől függő támogatási intézkedésekre vonatkozó jogosultsági kritériumokat meghatározzák. Az alperes érvelése szerint a Jogcímrendelet 9. § (6a) bekezdésében és 11.§ (1) bekezdés d.) pontjában írt támogatási feltétel meghatározása során a magyar jogalkotó a számára biztosított mérlegelési jogkört az alkalmazandó uniós jogi rendelkezésekkel összhangban gyakorolja.

[33] Az alperes szerint a bíróság helyesen utalt arra, hogy a 640/2014. Rendelet 30. cikk (4) bekezdés c) pontja nem alkalmazható, mivel a felperes nem adminisztrációs hibát vétett, hanem a bejelentési kötelezettség teljesítésére előírt határidőt mulasztotta el, amely jogvesztést eredményez.

[34] A nyilvántartásba történő késedelmes bejelentés kapcsán hivatkozott továbbá a Kúria Kfv.V.35.597/2021/8. számú ítéletére.

A Kúria döntése és jogi indokai

[35] A felperes felülvizsgálati kérelme alapos az alábbiakra tekintettel.

[36] A Kp. 115. § (2) bekezdése alapján alkalmazandó Kp. 108. § (1) bekezdés, valamint 100. § (2) bekezdés b) pontja szerint a Kúria a jogerős ítéletet csak a felülvizsgálati kérelem és felülvizsgálati ellenkérelem keretei között, a felülvizsgálati kérelemben megjelölt jogsértések körében vizsgálhatja felül.

Figyelemmel arra, hogy a felülvizsgálati kérelem érvelésének lényege az volt, hogy mind a jogerős ítélet, mind az alperes határozata jogsértő módon hagyta figyelmen kívül annak tényét, hogy a felperes 2022. december 08-án a szabad pároztatásokat jogszabályban előírt módon teljesítette, a Kúriának abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy amennyiben a 2022. december 08-i szabad pároztatás bejelentése megtörtént, lehet-e és milyen következménye annak, hogy az anyatehéntartás támogatással érintett egyedek folyamatos, 2022. december 08-át követően is megvalósult szabad pároztatása nem december 31-én, hanem december 31-ét követően, 2023. január 21-én történt meg.

[37] A Kúria előre bocsátja, hogy a 2022. évi anyatehéntartás támogatással kapcsolatos, Agárminiszter által hozott másodfokú határozat bírósági felülvizsgálatát érintő több közigazgatási perhez kapcsolódó felülvizsgálati eljárás van a Kúria előtt folyamatban. Bár a jogvitákban megválaszolandó jogértelmezési kérdés látszólag azonos, azaz, hogy milyen

következménye van annak, ha a Jogcímrendeletekben meghatározott, ellésekhez nem kapcsolódó szaporítási események bejelentésének tárgyév december 31-én történő bejelentését elmulasztják – ugyanakkor mivel egyrészt a közigazgatási perben kereseti kérelemhez kötöttség elve érvényesül, másrészt a felülvizsgálati eljárásban a Kp. 115. § (2) bekezdése folytán alkalmazandó Kp. 108. § (1) bekezdése szerint a Kúria kötve van a felülvizsgálati kérelemhez, ebből következően a látszólag azonos tényállások mellett is eltérő kúriai válaszok születhetnek.

[38] A Kúria jelen tanácsa is figyelemmel van a jogegység elvére, és itt utal arra, hogy a Kúria Kfv.VI.35.286/2024/11. számú határozatában már értelmezést adott arról, hogy a Bizottság 2014. március 11-i 640/2014/EU felhatalmazáson alapuló rendelete 30. cikk (4) bekezdése alkalmazhatósága szempontjából az ellésekhez nem kapcsolódó szaporítási események bejelentése az anyatehéntartás támogatás iránti kérelemhez kapcsolódóan nem releváns feltétel.

Ezt az értelmezést erősítette a Kúria Kfv.I.35.260/2024. számú ügyben hozott határozata is.

[39] A Kúria jelen tanácsa szerint nem került bemutatásra sem az alperes határozatában, sem a felülvizsgálni kért ítéletben, hogy a Jogcímrendeletnek, szorosan az anyatehéntartás támogatásra vonatkozó, 11.§-ban található, a támogatásra való jogosultság feltételei – az alperes által sem vitatott – teljesülése esetén milyen jelentősége van egy pusztán adminisztratív bejelentésnek.

A Kúria szerint a támogatás évében (2022. évi tárgyév) történt szaporítási esemény bejelentéséhez a tárgyévben – figyelembe véve az egységes kérelem tárgyév májusi beadását, és a szarvasmarhák általában 270 napos vemhességi idejét – elvileg és gyakorlatilag is kizárt a tárgyévi ellés.

A szaporítási eseménnyel összeegyeztethető, Jogcímrendelet szerinti anyatehéntartás támogatási feltételek értelmezése alapján a támogatás a 6 hónapos birtokon tartási kötelezettség teljesülése esetén jár, melyet a Jogcímrendelet 11. § (1) bekezdése f.) pont szerint folyamatosan kell teljesíteni, és további anyagi jogi feltétel, hogy a kérelmezett gondoskodjon apaállat használatról (Jogcímrendelet 11. § (1) bekezdés d) pont), továbbá az üszők aránya tárgyévben legfeljebb 40%-os legyen a birtokon tartás teljes ideje alatt (Jogcímrendelet 11. § (1a) bekezdés), továbbá az ellésekhez kapcsolódó termékenyítések/fedeztetések/pároztatások a NÉBIH számára a TER-ben bejelentésre kerüljenek. Anélkül, hogy a Kúria a háremszerű pároztatás eshetőlegességével összefüggésben tudományos elemzésbe bocsátkozna, megállapítható a laikus számára is, hogy a termelésszerű állatszaporítás esetén nem lehet azonos módon teljesíteni a mesterséges szaporítást (ami jellemzően egyetlen és jól meghatározható időpontban történik) és a szabad pároztatást, amely akár heteken keresztül is csak eshetőlegesen eredményez megtermékenyülést – és ez utóbbi dokumentáltságára vonatkozó magyar szabályozás is hiányos.

[40] A Kúria álláspontja az, hogy az anyatehéntartás támogatás célja szempontjából nem meghatározó hiányosság, ha az állattartó, - amennyiben a birtokon tartási időszak alatti szaporítási eseményeket bejelenti, - a birtokon tartási időszakon túli, az elléssel nem érintett szaporítási eseményt csak a tárgyév elteltét követően jelenti be. A jogszabály ugyanis nem rendelkezik arról, hogy a bejelentés elmaradásának mi a következménye, és a jogszabályokból nem vezethető le, hogy az ilyen bejelentés elmaradásának vagy késedelmes teljesítésének milyen a jelentősége van a támogatás szempontjából.

A Kúria szerint nem került bemutatásra sem az alperes, sem a bíróság részéről az, hogy egy olyan szaporítási esemény bejelentés elmaradásának, ami ráadásul a birtokon tartási időszakon túli, és nem kapcsolódik egyáltalán a tárgyévi elléshez sem, milyen jelentősége van.

A Kúria határozott álláspontja az, hogy az alperes nem tett eleget tényállás feltárási kötelezettségének akkor, amikor kizárólag azt vizsgálta, hogy a NÉBIH felé történő utolsó tárgyévre vonatkozó bejelentés december 31-én megtörtént-e, és ennek formális elmaradása következményeként a teljes támogatott egyedállományra a teljes évi támogatás megvonásáról rendelkezett.

[41] Rámutat a Kúria arra is, hogy a szaporítási események TER-be való bejelentésének pontos tartalmát jogszabály nem határozza meg. Sem a támogatási feltételekről rendelkező, sem az állattenyésztésről szóló jogforrások nem határozzák meg, hogy a szaporítási események bejelentését miként kell teljesíteni. Az állattenyésztésről szóló 188/2019. (VII.30) Kormányrendelet 4. § (2) bekezdése csupán annyit rögzít, hogy a fedeztetéseket, termékenyítéseket minden esetben dokumentálni kell, és az elismert tenyésztési programban szereplő fedeztetési, termékenyítési dokumentum adatait be kell jelenteni az Országos Állattenyésztési Adatbázisba. Az állattenyésztés részletes szabályairól szóló 45/2019. (IX.25) AM rendelet sem ad iránymutatást a háremszerű és szabad pároztatás bejelentésének szabályait illetően, csupán egy útmutató létezik a tenyésztők részére. Egy jogszabálynak nem minősülő útmutatóban foglalt szabály megsértésére azonban semmilyen szankció nem alapítható, mert az a jogbiztonság elvébe ütközik.

[42] Az ellésektől elkülönülő szaporítási események bejelentésének jogszabályi hiányossága különösen igaz az úgynevezett áthúzódó szaporítási események bejelentésére, amikor egy folyamatos szabad pároztatás a támogatás évében elkezdődik, és december 31-ét követően is folytatódik. A szaporítási eseményeket ugyanis 2022-ben a szabad pároztatás „végén” kellett bejelenteni.

[43] Sem az alperes, sem a bíróság nem vizsgálta annak kérdését, hogy az egyik évről másik évre áthúzódó szaporítási események bejelentését a bejelentésre rendszeresített informatikai rendszer lehetővé tette-e, vagy sem.

Bár az alperes álláspontja az, hogy csak akkor lesz az áthúzódó szabad pároztatás ténye bejelentése szabályszerű, amennyiben a bejelentést tevő, anyatehéntartás támogatási kérelmet

előterjesztő gazda megszakítja a bejelentést tárgyév december 31-én és folytatja következő év január 01-én – az a körülmény azonban, hogy erre vonatkozóan az alperes tájékoztatta-e a gazdákat, vagy sem, vizsgálat tárgyává nem lett téve.

A felülvizsgálat tárgyát képező ítéletet megelőző közigazgatási perben az alperes csak arra hivatkozott, hogy 2023. december 14-én – azaz a jelen jogvitában vizsgált támogatási évet követő évtől – került tájékoztató kiadásra arról, hogy a háremszerű és szabad pároztatások esetén előremenően is bejelenthető a pároztatás. A Kúria álláspontja szerint egyebekben ez a 2023. december 14-i, Nemzeti Agrárgazdasági Kamara által kiadott tájékoztatás arra enged következtetni, hogy 2022-ben még nem volt lehetséges a háremszerű és szabad pároztatások esetén az előre történő bejelentés.

[44] A Kúria álláspontja szerint a háremszerű és szabad pároztatások, mint szaporítási események bejelentésének időpontját sem a nemzeti, sem az uniós állattenyésztési jogszabályok nem határozzák meg, és a Jogcímrendelet 9. § (6a) bekezdésében szereplő „hibátlan bejelentés” tartalma önmagában ebből a jogszabályból nem levezethető, - az ellésektől elkülönült szabad pároztatási események bejelentése december 31-én történő elmulasztásához, a támogatás szempontjából releváns adatok bejelentésének elmulasztásával azonos szankció nem társítható.

[45] A Kúria álláspontja szerint a Jogcímrendelet anyatehéntartás támogatására vonatkozó feltételek mellett a Jogcímrendelet 9. § (6a) bekezdésében szereplő „hibátlan bejelentés” -t kizárólag az anyatehéntartás támogatás céljával összefüggésben lehet meghatározni. Kétségtelen, hogy a 639/2014 rendelet 53. cikk (1) bekezdése feljogosítja a tagállamokat további jogosultsági kritériumok előírására, azonban azok kizárólag jogszabályon alapulhatnak. A szaporítási események bejelentésének tartalmára, az áthúzódo szaporítási esemény bejelentés mikéntjére, és a bejelentés elmulasztása esetére alkalmazható szankcióra vonatkozó jogszabályi előírás nincs. A jogszabályi előírást pedig nem pótolhatja a gazdák számára kiadott útmutató, mivel az nem minősül jogi normának.

[46] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében alaptalanul hivatkozott a Kúria Kfv.V.35.597/2021/8. számú ítéletére, ezzel összefüggésben arra, hogy a nyilvántartásba való késedelmes bejelentés lehetőséget ad a 640/2014/EU rendelet 30. cikk (4) bekezdés d) pontja szerinti szankció alkalmazására.

Ezzel összefüggésben az alperes felülvizsgálati ellenkérelme tévesen hivatkozott a Kúria Kfv.I.35.597/2021/8. számú ítéletére, ugyanis a Kúria határozata az ellésekhez kapcsolódó szaporítási események bejelentése kérdésével foglalkozott, és nem az elléseken kívüli, Jogcímrendelet 9. § (6a) bekezdésével összefüggő bejelentési kötelezettség elmulasztása, vagy késedelmes teljesítése kérdésével, ebből következően a hivatkozott kúriai határozat vonatkozásában az ügyszakosság nem állapítható meg.

[47] A Kúria álláspontja szerint az anyatehéntartás támogatás anyagi jogi feltételeitől elváló, és az ellésektől elkülönülő szaporítási esemény bejelentése elmulasztása, azaz pusztán egy adminisztratív jellegű kötelezettség teljesítésének elmulasztása nem járhat az alperes határozatában alkalmazott jogkövetkezsménnyel, és nem eredményezheti a teljes tárgyévi támogatás megvonását

[48] Figyelemmel arra, hogy a Jogcímrendelet 9. § (6a) bekezdésében szereplő ellésektől elkülönülő szaporítási események bejelentésének jogszabály által megkívánt módon történő teljesítésére az alperes határozata tényállást nem állapított meg, nem tisztázta, hogy miként kell bejelenteni az úgynevezett áthúzódo, ellésektől elkülönülő szaporítási eseményeket, nem vizsgálta, hogy a felperes tudott-e az alperes által elvárt bejelentésről, az elsőfokú hatóságnak elsőként ennek kérdését kell tisztáznia. Tisztázandó, hogy amennyiben a Kúria gyakorlata az ellésektől elkülönülő szaporítási események bejelentését nem tekinti releváns adatnak az anyatehéntartás támogatásra való jogosultság szempontjából, mi alapján vezethető le egy ilyen bejelentés elmulasztásához, vagy késedelmes teljesítéséhez kapcsolódó szankció. Amennyiben az elsőfokú hatóság a megismételt eljárásban arra a következtetésre jut, hogy a felperes a teljes birtokon tartási időszakhoz kapcsolódó tárgyévi szaporítási eseményeket 2022. december 08-án bejelentette, úgy a felperes – a Jogcímrendeletben szereplő támogatási feltételek megvalósulása esetén – nem eshet el a teljes tárgyévi támogatás teljes összegétől.

[49] A megismételt eljárásban az elsőfokú hatóságnak elsőként azt kell vizsgálnia, hogy a felperes eleget tett-e az ellésekhez nem kapcsolódó szaporítási esemény bejelentési kötelezettségének 2022-ben a birtokon tartási időszak alatt a 2022. december 8-án történt bejelentés teljesítésével. Amennyiben nem, választ kell adnia arra volt-e kimutatható változás a 2022. december 08. és 2022. december 31. között a felperes támogatással érintett egyedei vonatkozásában. Vizsgálnia kell továbbá annak kérdését, hogy a felperesnek mely jogszabály írta elő és milyen részletességgel az áthúzódo szaporítási esemény bejelentési kötelezettségét, volt-e a felperesnek tudomása és milyen forrásból az áthúzódo szaporítási események bejelentési kötelezettsége teljesítéséről, és ennek biztosított volt-e az informatikai háttere.

[50] Ha az elsőfokú hatóság jogszabályokkal alátámasztotta bizonyítja, hogy a felperes 2022. december 8-i bejelentéssel nem tett eleget a 2022. támogatási évre vonatkozóan a birtokon tartási időszak alatti ellésektől elkülönülő szaporítási esemény bejelentési kötelezettségének, továbbá bemutatja, hogy a felperesnek tudomása volt arról hogy miként kellett volna bejelentenie az áthúzódo szaporítási eseményt, és az elsőfokú hatóság bizonyítja, hogy az áthúzódo szaporítási események bejelentésének informatikai háttere rendelkezésre állt, ebben az esetben a Kúria felhívja a figyelmet arra, hogy a Kúria Kfv.I.35.260/2024. számú ügyben hozott határozatában egyértelműen állást foglalt arról, hogy a Bizottság 2014. március 11-i 640/2014/EU felhatalmazáson alapuló rendelete 13. cikk (1) bekezdése a szankció vonatkozásában alkalmazható.

[51] A fentiek alapján a Kúria megállapította, hogy az alperes határozata az elsőfokú hatósági döntésre is kiterjedően jogellenesen tagadta meg a felperes támogatás kifizetése

iránti kérelmét, ezért a Kúria a Kp. 121. § (1) bekezdés b) pontja alkalmazásával az elsőfokú bíróság jogerős ítéletét megváltoztatta, és az alperes határozatát az elsőfokú határozatra is kiterjedően megsemmisítette, az elsőfokú hatóság új eljárás lefolytatására kötelezése mellett.

A döntés elvi tartalma

[52] *Az 9/2015. (III.13) FM rendelet, 9. § (6a) bekezdésében szabályozott, az ellésekhez nem kapcsolódó, háremszerű szaporítási események hibátlan bejelentésének elmulasztása és annak szankciója csak jogszabályok alapján állapítható meg. A jogkövetkezmények meghatározásakor figyelembe kell venni és alkalmazni kell azon európai uniós jogforrásokat, amelyeket az 9/2015. (III.13) FM rendelet 23. § a-d) pontjaiban felsorol és amelyeknek való megfelelést szolgálja a Jogcímrendelet.*

[53] *Az anyatehéntartás támogatás anyagi jogi feltételeitől elváló és az ellésektől elkülönülő szaporítási esemény bejelentése elmulasztása, mint pusztán egy adminisztratív jellegű kötelezettség teljesítésének elmulasztása, nem járhat -jogszabályi előírás hiányában - a teljes tárgyévi támogatás megvonásával.*

Záró rész

[54] A Kúria a felülvizsgálati kérelemről a Kp. 115. § (2) bekezdésének megfelelően alkalmazandó Kp. 107. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül döntött, miután a felek tárgyalás tartását nem kérték, és tárgyalás tartását a Kúria sem látta indokoltnak.

[55] Az elsőfokú és felülvizsgálati eljárásban felmerült, az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 50. § (1) bekezdése szerinti mértékű, a tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt kereseti és felülvizsgálati eljárási illeték az alperes Itv. 50. § (1) bekezdés c) pontján alapuló személyes illetékmentessége folytán az Állam terhén marad.

[56] A Kúria a felperesnek járó perköltség összegéről a Kp. 35. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó, a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény 83. § (1) bekezdése alapján döntött, melynek összegét a Kúria a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségek szóló 32/2003. (VIII.22) IM rendelet 2. § (1) bekezdés a) pontja alapján határozta meg.

[57] A Kúria megjegyzi, hogy a felperes felülvizsgálati kérelmében utalt arra, hogy 70.000, Ft eljárási illetéket átutalással megfizetett – amelynek megtörténte esetén a felperes

az Itv. szabályai alapján a tárgyi illetékeljegyzési jog ellenére lerótt illeték visszafizetése
iránt kérelmet terjeszthet elő az illetékügyi hatóságnál.

Budapest, 2025. március 13.

Dr. Hajnal Péter s.k.

a tanács elnöke

Dr. Figula Ildikó s.k.

előadó bíró

Dr. Heinemann Csilla s.k.

bíró

Dr. Banu Zsoltné dr. Szabó Judit s.k.

bíró

Dr. Tóth Kincső s.k.

bíró